ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА.

№ 29.

KURYER WILEŃSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. ВТОРНИКЪ, 10-го *Апрѣля* — **1845** — *Wilno.* WTOREK, 10-go *Kwietnia.*

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 4 Апрѣля.

Высочайшій Рескриптъ,

данный на имя Г. Предсѣдателя Государственнаго Совѣта и Комитета Министровъ, Генералъ-Адъютанта Князя Васильчикова.

Князь Иларіонъ Васильевичъ! Долговременное и отличное служеніе ваше Престолу и Отечеству, ознаменованное многими подвигами истинно ревностнаго вашего усердія къ исполненію важныхъ обязанностей, довѣріемъ Нашимъ на васъ возложенныхъ, пріобрѣли вамъ полное и справедливое право на особенное Наше Монаршее вниманіе. Въ изъявленіе благоволенія Нашего къ таковымъ достохвальнымъ вашимъ заслугамъ, Мы, Указомъ, сего числа даннымъ Правительствующему Сенату, Всемилостивѣйше пожаловали вамъ въ потомственное владѣніе, на основаніи положенія о маіоратахъ, имѣніе Ковенской Губерніи, Россіенскаго Уѣзда, состоящее изъ осьми ключей: Таурогенскаго съ мѣстечкомъ Таурогенъ, Кангаловскаго, Валеріановскаго, Пожеружскаго, Зубовщизненскаго, Войдылынскаго, Александровскаго и Посвентскаго, со всѣми къ онымъ принадлежностями.

Таковымъ изъявленіемъ Монаршаго Нашего вниманія къ вамъ, Мы исполняемъ пріятный для Насъ долгъ воздаянія за истинныя и высокія заслуги, которыми ознаменована вся долговременная, полезная и примѣрная ваша служба.

Пребываемъ къ вамъ навсегда благосклонны.

На подлинномъ собственною ЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА рукою подписано:

НИКОЛАЙ.

С. Петербургъ,
17-го Марта 1845 года.

—

Высочайшимъ Приказомъ, 2 го Марта, состоящій въ должности Адъютанта при Главнокомандующемъ Дѣйствующею Арміею, Лейбъ-Гвардіи Преображенскаго Полка Прапорщикъ Графъ *Строгоновъ*, назначенъ Флигель-Адъютантомъ къ Его Императорскому Величеству.

— Государь Императоръ Высочайше повелѣть соизволилъ: избраннаго Дворянствомъ Минской Губерніи, на трехлѣтіе, въ должность Почетнаго Попечителя Минской Губернской Гимназіи, Надворнаго Совѣтника *Іодко*, утвердить въ сей должности.

—

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St Petersburg, 4-go Kwietnia.

Najwyższy Reskrypt,

do P. Prezydenta Rady Państwa i Komitetu Ministrów, Jenerał-Adjutanta Xięcia Wasilczykowa.

Xiążę Hilary Bazylowicau! Długoletnia i odznaczająca się służba wasza, Tronowi i Ojczyźnie poświęcona, oznaczona wielu czynami prawdziwie żarliwéj gorliwości waszéj w wypełnianiu ważnych obowiązków, które na was ufność Nasza wkładała, zjednały wam zupełne i słuszne prawo do szczególniejszych Naszych względów Monarszych. Dla okazania życzliwości Naszéj za te chwalebne zasługi wasze, My, przez wydany w dniu dzisiejszym Ukaz do Rządzącego Senatu, Najłaskawiéj darowaliśmy wam w dziedziczną posiadłość, na osnowie prawideł o majoratach, dobra w Rosieńskim Powiecie Kowieńskiéj Gubernii położone, składające się z ośmiu kluczów: Taurogieńskiego, z miasteczkiem Taurogi, Kangałowskiego, Waleryanowskiego, Pożerużskiego, Zubowszyzniańskiego, Wajdyłyńskiego, Alexandrowskiego i Poświęckiego, ze wszystkiém co do nich należy.

Przez takowy dowód Monarszych ku wam względów Naszych uiściliśmy miły dla Nas dług wynagrodzenia za rzetelne i wysokie zasługi, oznaczające całą długoletnią, pożyteczną i wzorową służbę waszą.

Zostajemy ku wam na zawsze przychylni.

Na oryginale własną Jego Cesarskiej Mości ręką podpisano:

NIKOŁAJ.

St. Petersburg,
17-go Marca 1845 roku.

—

Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, 2-go Marca, zostający w obowiązkach Adjutanta przy Głównodowodzącym Armią Czynną, Półku Preobrażeńskiego Lejb-Gwardyi, Chorąży Hrabia *Strogonow*, mianowany został Flügel-Adjutantem Jego Cesarskiej Mości.

— Jego Cesarska Mość Najwyżéj rozkazać raczył: wybranego przez Szlachtę Gubernii Mińskiéj, na następne trzy lata, na urząd Honorowego Kuratora Mińskiego Gubernialnego Gymnazyum, Radzcę Dworu *Jodko*, utwierdzić w tym obowiązku.

—

Государь Императоръ, по положенію Комитета Гг. Министровъ, вслѣдствіе представленія Г. Министра Внутреннихъ Дѣлъ, состоявшемуся 16 Февраля, между прочимъ, Высочайше повелѣть соизволилъ:

1) Разрѣшить выдачу изъ Псковскаго Приказа Общественнаго Призрѣнія помѣщикамъ Псковской губерніи, преимущественно для обезпеченія засѣва полей яровымъ хлѣбомъ, надбавочной ссуды на заложенныя въ кредитныхъ установленіяхъ имѣнія, отъ двухъ до четырехъ рублей серебромъ на ревизскую мужескаго пола душу, назначивъ для этого нынѣ же изъ сказаннаго Приказа 147,000 руб. серебромъ, и выдавая таковыя ссуды неотложно, сообразуясь съ правилами, которыя 18-го Іюля 1840 года были Высочайше утверждены для надбавочныхъ займовъ въ Тульской, Калужской и Рязанской губерніяхъ.

2) Для отсрочки взноса слѣдующихъ платежей и недоимокъ въ кредитныя учрежденія, прибавить къ назначенному Высочайше утвержденнымъ 24 минувшаго Января положеніемъ Комитета Министровъ двухгодичному сроку, еще одинъ годъ, и за тѣмъ, по примѣру оказаннаго въ Августѣ 1844 года для Тульской и другихъ губерній снисхожденія, причисливъ къ капитальному долгу на остальное время займа изъ банковыхъ установленій недоимки, которыя произойдутъ отъ разсроченныхъ платежей, платежъ надбавочныхъ ссудъ, предназначенныхъ нынѣ помѣщикамъ Псковской губерніи, коихъ имѣнія заложены въ банковыхъ установленіяхъ, расположить на остальное время займа, по которому имѣніе принято въ залогъ.

Najjaśniejszy Cesarz Jego Mość, stosownie do uchwały Komitetu Ministrów, w skutku przedstawienia P. Ministra Spraw Wewnętrznych, w dniu 16 m Lutego zapadłéj, między innemi Najwyżéj rozkazać raczył.

1) Upoważnić Izbę Pskowską Powszechnego Opatrzenia, do udzielania obywatelom gubernii Pskowskiéj, nadewszystko dla zapewnienia zasiewu jarzyny, w pożyczce dodatkowéj na zastawione w zakładach kredytowych dobra, od dwóch do czterech rubli srébrem na duszę rewizyjną płci męzkiéj, przeznaczywszy na to zaraz z Izby wspomnionéj rub. sr. 147,000, i wydając takowe pożyczki niezwłocznie, z zastosowaniem się do przepisów, do dnia 18-go Lipca 1840 roku Najwyżéj zatwierdzonych, na udzielenie pożyczek dodatkowych w guberniach: Tulskiéj, Kałuzkiéj i Riazańskiéj.

2) Dla prolongaty wnoszenia należnych opłat i zaległości do Instytucyj kredytowych, dodać do zakreślonego Najwyżéj zatwierdzoną w d. 24 Stycznia r. b. uchwałą Komitetu Ministrów terminu dwuletniego, jeszcze rok jeden, i za przykładem okazanéj w Sierpniu 1844 r. dla Tulskiéj i innych gubernii powolności, doliczywszy do długu kapitalnego na pozostający czas pożyczki z Instytucyj bankowych zaległości, które wynikną z rozłożonych na raty spłacań, uiszczenie długu z pożyczek dodatkowych, przeznaczonych teraz dla obywateli gubernii Pskowskiéj, których dobra są zastawione w Instytucyach kredytowych, rozłożyć na pozostały czas pożyczki, za którą dobra przyjęto w zastaw.

11-го Февраля сего года, въ Г. Житомірѣ, скончался Преосвященный Мартинъ *Кржижановскій*, Прелатъ-Оффиціалъ Луцко-Житомірской Епархіи, Докторъ Богословія, Кавалеръ ордена Св. Станислава, Номинатъ-Суффраганъ.

— Въ частныхъ письмахъ изъ Парижа извѣщаютъ о смерти Графа Максиміліана *Фредро*, умершаго тамъ 2-го Марта н. ст. Графъ Фредро служилъ въ военной службѣ Генералъ-Маіоромъ, за тѣмъ былъ Товарищемъ Министра Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія и Главнымъ Попечителемъ учебныхъ заведеній въ Царствѣ Польскомъ, а въ послѣднее время Гофмаршаломъ Двора Его Императорскаго Величества. Графъ Фредро, посвящавшій досуги литературнымъ занятіямъ, между прочимъ оставилъ по себѣ, въ рукописи, переводъ на польскій языкъ басенъ А. И. Крылова.

Dnia 11-go Lutego b. r. umarł w m. Żytomirzu, Xiądz Marcin *Krzyżanowski*, Prałat Officyał Łucko Żytomirskiéj Dyecezyi, Doktor św. Teologii, Kawaler Orderu Św. Stanisława, Nominat Suffragan.

— Donoszą z Paryża o śmierci Hrabiego Maxymiliana *Fredro*, zmarłego tam d. 2 Marca n. s. Hrabia Fredro służył wojskowo, jako Jeneral-Major; następnie był Pomocnikiem Ministra Spraw duchownych i oświecenia publicznego, oraz Kuratorem głównym zakładów naukowych w Królestwie Polskiém, a w ostatnich czasach Marszałkiem Dworu Jego Cesarskiej Mości. Chwile wolne poświęcając pracom literackim, zostawił między innemi w rękopismie, przekład na język polski bajek Kryłowa.

Варшава, 12 *Апрѣля*.

Его Свѣтлость Намѣстникъ Царства Польскаго, Г. Генералъ-Фельдмаршалъ Князь Варшавскій, возвратился вчерашняго числа, изъ С. Петербурга въ Варшаву.

Warszawa, 12 *kwietnia*.

J. O. Xiążę Warszawski, Jeneral-Feldmarszałek, Namiestnik Królestwa Polskiego, powrócił dnia wczorajszego z Petersburga do Warszawy.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Пруссія.

Берлинъ, 3 *Апрѣля*.

Третьяго дня, Его Величество Король принималъ португальскаго посланника, барона Рендюфа, въ частной аудіенціи, на которой онъ поднесъ Его Величеству присланные Королевою португальскою знаки военныхъ орденовъ: Спасителя, Санъ-Яго да Эспада и Сао Бенто д'Авизъ.

— Постановлено, чтобы предположенная большая восточная желѣзная дорога изъ Берлина проведена была чрезъ Кистринъ, Дрезденъ, Быдгощъ, Тчевъ въ Кенигсбергъ; а изъ Тчева въ Данцигъ. Изъ Дрезденa одна линія пойдетъ въ Познань, другая же, чрезъ Штаргардъ, соединится со стетинскою желѣзною дорогою.

— По донесеніямъ изъ Силезіи, 31-го числа м. м., утромъ, вода въ рѣкѣ Одерѣ, достигла въ Вроцлавлѣ до 21 футовъ 8 дюймовъ высоты, и все еще увеличивается. Плотины всѣ подъ водою, и по улицамъ, на лѣвомъ берегу рѣки, ѣздятъ на лодкахъ. При зданіи королевской и университетской библіотеки, находящемся надъ Одеромъ, льду навалило до самаго чердака. Крѣпкая стѣна, окружавшая дворъ библіотеки, рушилась въ одно мгновеніе. При чемъ представилось зрѣлище, раздирающее сердце:

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

Prussy.

Berlin, 3 *kwietnia*.

Król przyjmował onegdaj, na prywatném posłuchaniu, Barona Renduffe, Posła portugalskiego, i odebrał z rąk jego, nadesłane sobie przez Królowę Portugalską insygnia orderów wojskowych: Chrystusa, St. Jago da Espada, i Sao Bento d'Aviz.

— Postanowiono, że zaprojektowana *wielka kolej wschodnia* z Berlina, ma być poprowadzoną przez Kistrzyn, Drzeń, Bydgoszcz, Tczew, do Królewca, a z Tczewa do Gdańska. Z Drzenia pójdzie w jedną stronę do Poznania, a z drugiéj połączy się przez Stargard z koleją Szczecińską.

— Podług wiadomości ze Szląska, stan wody w rzece Odrze d. 31 rano, doszedł w Wrocławiu niesłychanéj wysokości 24 stóp 8 cali, i ciągle jeszcze się wznosi. Groble zostały zalane, a na ulicach, na lewym brzegu rzeki, pływają czółnami. Przy domu Królewskiéj i uniwersyteckiéj biblioteki, stojącym nad Odrą, nagromadziło się lodu aż pod dach. Mocny mur, otaczający dziedziniec biblioteki, w jednéj chwili został zwalony. Serce rozdzierająca przedstawiła się tu właśnie scena: nad brzegiem stojący dom, szerokości 7 okien, znikł nagle ze wszystkiém co się

прибрежный домъ шириною въ 7 оконъ, внезапно исчезъ со всѣмъ, что въ немъ находилось, и поглощенъ волнами Одера. Со всѣхъ сторонъ получаются донесенія о большихъ опустошеніяхъ.

— Изъ Вроцлавля сообщаютъ, что председатель Силезскаго Сейма увѣдомилъ собраніе, что Его Королевское Величество дозволилъ продолжить Сеймъ на 4-ре недѣли. Равно и засѣданія Рейнскаго Сейма продолжены, королевскимъ постановленіемъ, до 2-го Апрѣля.

— Провинціальный Сеймъ княжествъ: Поморскаго и Рюгскаго, по окончаніи своихъ дѣйствій, закрытъ 10-го ч. Марта.

— Ко всѣмъ директорамъ такъ называемыхъ семинарій, (училища для образованія элементарныхъ учителей), разосланъ министерскій циркуляръ, предписывающій имъ, чтобы всѣ унтеръ-офицеры, получившіе отставку, по выслугѣ 12-ти лѣтъ, по желанію принимаемы были въ семинаріи, и по истеченіи полугода допускаемы были къ испытанію для полученія званія первоначальныхъ учителей.

Познань, 2 Апрѣля.

Вся долина около Варты залита водою, и если вода подымется еще на два фута, то зальетъ мостъ, соединяющій городъ съ предмѣстіемъ. Говорятъ, что мостъ находящійся ниже Познани, принадлежащій къ укрѣпленію, будетъ взорванъ на воздухъ, съ тою цѣлію, чтобы пропустить воду и сберечь большой мостъ.

Австрія.

Вѣна, 24 Марта.

20-го с. м., въ Великій Четвертокъ, Его Величество Императоръ совершилъ обычный обрядъ омовенія ногъ 12-ти старцамъ. Самый старѣйшій изъ нихъ имѣлъ 111 лѣтъ отъ роду, а младшій 84, всѣмъ же вмѣстѣ было 1,073 года. Императрица, по причинѣ нездоровья, не могла совершить сего обряда.

— На дняхъ издано императорское постановленіе, по силѣ коего никто изъ преступниковъ не будетъ впредь подвергаться публичному стоянію подлѣ позорнаго столба, за исключеніемъ только приговоренныхъ къ смертной казни.

— Вслѣдствіе императорскаго постановленія, относительно уменьшенія срока военной службы съ 14 до 8 лѣтъ, въ семъ году уволено будетъ изъ Арміи 15,000 чел. болѣе обыкновеннаго, и потому въ такой же соразмѣрности усиленъ будетъ рекрутскій наборъ въ нынѣшнемъ году.

Прага, 30 Марта.

Эрцгерцогиня Марія Каролина, дочь эрцгерцога Карла, назначенная, въ прошедшемъ году, игуменьею здѣшняго Градшинскаго женскаго монастыря, пріѣхала въ сопровожденіи многочисленной свиты, на постоянное пребываніе въ нашъ городъ. Эрцгерцоги Стефанъ и Карлъ Фердинандъ, съ знатнѣйшимъ здѣшнимъ дворянствомъ, приготовляютъ блистательный пріемъ Ея Высочеству.

— Разлитіемъ рѣки Молдавы, причинены здѣсь большія поврежденія. Всѣ низменныя мѣста города были внезапно наводнены, такъ, что жители тѣхъ мѣстъ, большею частію незажиточные люди, едва успѣли спастись при содѣйствіи городскаго начальства и своихъ согражданъ. Много домовъ обрушилось, и многіе повреждены; но значительнѣйшій убытокъ причиненъ на фабрикахъ, состоящихъ близъ рѣки, на коихъ повреждены машины и запасы разныхъ товаровъ.

Франція.

Парижъ, 30 Марта

На вчерашнемъ засѣданіи палаты депутатовъ, морской министръ представилъ отъ имени министра финансовъ проектъ закона о пакетботахъ, содержащихъ сообщеніе съ-за—атлантическими странами, и испрашивая разрѣшенія на переговоры съ частными компаніями, которыя бы взялись содержать сообщеніе какъ на четырехъ главныхъ линіяхъ, такъ равно и на боковыхъ ведущихъ къ рѣкѣ Ла-Платѣ, Гуяннѣ и на прочихъ пунктахъ съ Мексикою и Антильскими островами.

w nim znajdowało, pochłonięty przez bałwany Odry. Z prowincyi ze wszystkich stron dochodzą wiadomości o wielkich spustoszeniach przez wodę.

— Donoszą z Wrocławia, że Marszałek Sejmu szląskiego zawiadomił zgromadzenie, iż N. Pan zezwolił na 4-ro tygodniowe przedłużenie trwałości Sejmu. Także posiedzenia Sejmu reńskiego przedłużone zostały reskryptem Królewskim do d. 2 kwietnia.

— Prowincyonalny Sejm xięstw: Pomorskiego i Rügskiego zamknięty został po ukończeniu czynności swoich d. 10 marca.

— Do wszystkich Dyrektorów, tak zwanych Seminaryów (szkół nauczycieli elementarnych), rozesłano reskrypt ministeryalny, polecający im, aby wszystkich podoficerów, uwolnionych po wysłużeniu 12 lat, a mających do tego ochotę, przyjmować do seminaryów, a po upływie pół roku przypuszczać ich do examinów na nauczycieli elementarnych.

Poznań, 2 kwietnia.

Cała dolina nad Wartą zalana jest wodą, a jeżeli woda na dwie stopy jeszcze się wzniesie, most łączący miasto z przedmieściem Waliszewem będzie zupełnie zalany. Most na śluzie poniżej Poznania, należący do szańców, ma być wysadzony w powietrze, dla przepuszczenia wody i ochronienia wielkiego mostu.

Austrya.

Wiedeń, 24 marca.

Dnia 20 b. m. jako w Wielki Czwartek, Cesarz odbył ponawianą corok ceremonię umywania nóg 12 starcom. Najstarszy z nich miał lat 111, najmłódszy 84, a wszyscy razem 1,073 lat. Cesarzowa z powodu słabości nie mogła tego obrzędu dopełnić na 12 starych kobietach.

— W tych dniach wyszedł patent cesarski, według którego odtąd publiczne wystawianie zbrodniarzy pod pręgierzem zostaje zniesione, wyjąwszy tych, co na śmierć są skazani.

— W skutku najwyższego rozporządzenia, zmniejszającego czas służby wojskowéj z lat 14 na 8, w r. b. uwolnionych będzie ze służby wojskowéj 15,000 ludzi więcéj niż zwykle, dla tego też w tym samym stosunku powiększony będzie tegoroczny kontyngens rekrutów.

Praga, 30 marca.

Arcy-Xiężniczka Marya-Karolina, córka Arcy-Xięcia Karola, obrana i instalowana w roku zeszłym xienią tutejszéj kapituły kononiczek na Hradszynie, przybyła tu z licznym dworem, w celu dłuższego i stałego zamieszkania w naszém mieście, stosownie do życzeń stanów i reguł zgromadzenia. Arcy-Xiążęta: Stefan i Karol Ferdynand, tudzież wyższa szlachta, przygotowują tu na powitanie wysokiéj xieni rozmaite uroczystości.

— Wylew Mołdawy wielkie u nas poczynił szkody. Cała niższa część miasta została nagle zalaną, tak, że mieszkańcy tameczni, po-większéj części należący do klassy uboższéj, zaledwie przy pomocy władz i gorliwém spółdziałaniu obywateli, zdołali ocalić życie. Wiele domów zapadło, inne są uszkodzone, a spustoszenia zrządzone w fabrykach nadrzecznych, przez zniszczenie machin i zepsucie nagromadzonych towarów, muszą być ogromne.

Francya.

Paryż, 30 marca.

Na wczorajszém posiedzeniu Izby Deputowanych, Minister marynarki przedstawił w imieniu Ministra skarbu, projekt do prawa o statkach pocztowych za-atlantyckich, i żądał upoważnienia do układów z towarzystwami prywatnemi, któreby utrzymywały komunikacyą, tak na czterech liniach głównych, jako też i pobocznych, prowadzących do rzeki La Plata, Guyanny, oraz innych punktów Mexyku i Antyllów.

— Въ палатѣ перовъ графъ Монталамберъ требовалъ, чтобы назначенъ былъ девь для разсмотрѣвія прошенія 80 Марсельскихъ жителей, которые просятъ неограниченной свободы въ воспитаніи, и чтобы увѣдомить о томъ министра просвѣщенія, который обязанъ присутствовать къ назначенный день для совѣщанія. Предсѣдатель палаты согласился на сіе требованіе.

— Законъ о вооруженіи парижскихъ укрѣпленій, можетъ теперь имѣть болѣе успѣха, ибо послѣ новаго распредѣленія отдѣленій, партія консерватистовъ имѣетъ большинство въ 8 отдѣленіяхъ. Съ другой стороны опять кажется, что всѣ оппозиціонные оттѣнки подадутъ голоса противъ сего закона и это для того, чтобы министры утвердили его только малымъ большинствомъ. Всѣ очень любопытны знать какую сторону приметъ г-нъ Тьеръ въ вопросѣ, въ которомъ, какъ извѣстно, Король принимаетъ участіе.

— Снова получены донесенія отъ французскаго посольства въ Китаѣ. Г. Лагрене съ Г. Аркуръ и герцогомъ Тарентскимъ, отправился 9 го Декабря, на фрегатѣ *Клеопатра*, въ Маниллу, гдѣ намѣренъ пробыть цѣлый мѣсяцъ. Посольская свита имѣла отправиться вслѣдъ за нимъ на кораблѣ *Archimedes*. Въ Маѣ посланникъ долженъ прибыть обратно въ Китай, для обмѣна ратификацій трактата; послѣ сего онъ посѣтитъ сѣверныя гавани. Г. Лагрене оставилъ въ Макао повѣреннаго въ дѣлахъ Г. Монтиньи, который въ отсутствіе его будетъ завѣдывать посольскими дѣлами.

31 *Марта.*

Палата депутатовъ, на засѣданіи 29 с. м., занималась разсмотрѣніемъ предложенія г-на Вивьена, о помѣщеніи въ журналахъ объявленій, которое было отвергнуто большинствомъ 196 голосовъ противъ 159. Балотировка была публичная, ибо сего требовали 10-ть чел. членовъ палаты; но такъ какъ оппозиція, поддерживаемая публикою, рукоплескала подающимъ голоса, или роптала и смѣялась смотря по тому, въ пользу или противъ проекта подавался голосъ, то президентъ палаты обратился къ депутатамъ, и упрекалъ ихъ въ нарушеніи независимости балотировки и достоинства палаты.

— Носятся слухи, что правительство получило телеграфическое извѣстіе изъ Марокко, что Абд эль-Кадеръ открыто поднялъ бунтъ противъ Абд-эль-Рамана, и призываетъ къ оружію всѣхъ недовольныхъ Марокканцевъ. Говорятъ, что онъ намѣревается свергнуть съ престола императора, и объявить себя властителемъ государства.

1 *Апрѣля.*

Въ палатѣ депутатовъ кончились вчера общія пренія о трактатѣ съ Сардиніею; потомъ палата отринула поправку г-на Мора-Балланжъ, противвую условіямъ сего трактата. Продолженіе, составленное коммисіею, чтобы заключенъ былъ договоръ только на четыре года, утвержденъ былъ единодушно, безъ сопротивленія министровъ.

— По полученіи извѣстія, что марокскій Султанъ отправилъ войско противъ Абд-эль Кадера, генералъ Ламорисьеръ сосредоточилъ свой отрядъ на границѣ; по этому полагали, что эмиръ вытѣсненъ будетъ во внутрь края. Это распоряженіе со стороны Абд-эль-Рамана было сдѣлано весьма кстати, потому что Абд-эль Кадеръ, при содѣйствіи своихъ агентовъ, собралъ до 4,000 всадниковъ и въ лагерѣ своемъ чеканитъ деньги, для уплаты войску жалованья.

— Маршалъ Сультъ, которому исполнилось вчерашняго дня 75 лѣтъ отъ роду, нѣсколько дней былъ нездоровъ, но сегодня ему лучше. Онъ родился одинъ годъ съ Наполеономъ и герцогомъ Веллингтотъ, то есть въ 1769 году.

— Вчера, въ Тюльерійскомъ дворцѣ было большое засѣданіе кабинета.

Англія.

Лондонъ, 29 *Марта.*

25-го с. м. было большое пиршество, въ честь О'Коннеля и тѣхъ, которые были вмѣстѣ съ нимъ арестованы. Послѣ продолжительнаго спокойствія, это есть первая демонстрація Репилеровъ. Для пиршества избрана была неоконченная церковь Свя-

— W Izbie Parów, Hrabia Montalembert żądał, aby wyznaczono stały dzień do rozbioru petycyi 80 mieszkańców Marsylii, żądających nieograniczonéj wolności wychowania, i aby zawiadomiono o tém Ministra wychowania publicznego, który winien być wtedy obecnym. Prezes Izby zezwolił na to.

— Prawo o uzbrojeniu warowni Paryzkich może miéć teraz lepsze powodzenie, gdyż po nowém mianowaniu biór, Konserwatyści mają większość w ośmiu. Z drugiéj jednak strony zdaje się, że wszelkie odcienia oppozycyi będą głosowały przeciw temu prawu, a to dla tego, aby ministerstwo, jeśli go ma utrzymać, utrzymało tylko małą większością. Wszyscy ciekawi są, jakie stanowisko zajmie P. Thiers w téj westyi, która, jak wiadomo, popierana jest przez samego Króla.

— Od poselstwa francuzkiego w Chinach nadeszły znowu nowiny. Pan Lagrenée z panem Harcourt i Xięciem Tarentu odpłynął d. 9 grudnia, na fregacie *Kleopatra* do Manilli, gdzie ma zabawić przez miesiąc. Reszta poselstwa miała się za nim udać na okręcie *Archimedes*. W Maju Poseł powrócić musi do Chin, z powodu formalności wymiany ratyfikacyi traktatu; poczém ma zwiedzić porty północne. P. Lagrenée pozostawił w Makao sprawującego interessa P. Montigny, który w czasie jego nieobecności prowadzić będzie interessa poselstwa.

Dnia 31 *marca.*

Izba Deputowanych, na posiedzeniu 29 go b. m. zajmowała się wnioskiem P. Vivien, o umieszczaniu w pismach publicznych ogłoszeń sądowych, który odrzuciła większością 196 głosów przeciw 159. Głosowanie odbyło się publicznie, gdyż tego żądało 10 członków Izby; ale skoro oppozycya, wspierana przez galerye publiczne, zaczęła dawać głosującym oklaski lub przyjmować ich szmerem i śmiechem, według tego, jak głosowali za lub przeciw prejektowi, Prezes, P. Dufaure, zabrał głos, napominając ostro Deputowanych za podobne pogwałcenie niezawisłości głosowania i godności Izby.

— Rozszerza się pogłoska, że rząd otrzymał drogą telegraficzną wiadomość z Marokko, iż Abd-el-Kader otwarcie rozwinął chorągiew buntu przeciw Abd el-Rahmanowi, i powołał do broni wszystkich nieukontentowanych Marokkanów. Celem jego ma być zrzucenie z tronu Cesarza Marokkańskiego, i ogłoszenie siebie władzcą tego państwa.

Dnia 1 *kwietnia.*

Izba Deputowanych ukończyła wczoraj ogólne rozprawy nad traktatem handlowym z Sardynią zawartym, a następnie odrzuciła poprawkę P. Maurat Ballange i dwie inne, przeciwne głównym warunkom tegoż traktatu. Dodatek zaś przez Komissyą podany, aby traktat nie na lat sześć, ale tylko na cztéry był zawarty, został przyjęty jednogłośnie, bez oporu ze strony Ministrów.

— Na wiadomość, że Sułtan Marokkański wysłał armią przeciw Abd-el-Kaderowi, Jenerał Lamoricière zgromadził wojska swoje nad granicą, i nie wątpiono, że przez tak połączone działania, Emir będzie zagnany wgłąb kraju. To postanowienie Abd-el Rhamana było właśnie uczynione, w porę gdyż Abd-el-Kader, w skutku zbiegostwa wielu pokoleń uwiedzionych przez jego ajentów, stanął już na czele 4,000 jezdzców, i jest tak bogaty, że bije w obozie pieniądze na opłatę żołdu żołnierzy.

— Marszałek Soult który wczoraj zaczął 76 rok życia, od kilku dni był niezdrów, lecz dzisiaj już ma się lepiéj. Urodził się on w tym samym roku co Napoleon i Xiążę Wellington, to jest w 1769.

— Wczoraj, w pałacu Tuileryjskim, odbywała się wielka rada gabinetowa.

Anglia.

Londyn, 29 *marca.*

Dnia 25-go b. m. dano w Dublinie dla O'Connella i towarzyszów jego więzienia wielką ucztę. Jest to po dosyć długiéj przerwie, piérwsza demonstrancya Repealistów. Na miejsce uczty obrano niedokończony jeszcze kościół św. Jana, którego wnętrze zawieszono chorągwia-

таго Іоанна, внутри которой были развѣшены знамена и надписи. Въ числѣ присутствующихъ, находились: извѣстный г-нъ Смитъ О Бріенъ, предсѣдатель 82 клуба, и многіе изъ членовъ сего клуба. О'Коннель произнесъ длинную, но довольно умѣренную рѣчь, въ коей уговаривалъ присоединиться къ репилерамъ.

— По повелѣнію правительства, замокъ Эннискилленъ въ Ирландіи будетъ укрѣпленъ и приведенъ въ оборонительное состояніе. Изъ Дублина отправлены уже въ этотъ замокъ четыре 24 фунтовыя орудія, и значительный запасъ пороха.

— Въ Лондонѣ и въ прочихъ торговыхъ городахъ, пониженіе пошлины на сахаръ произвело уже благія послѣдствія: многіе изъ купцовъ, торгующихъ колоніальными товарами, продаютъ нынѣ сахаръ, смотря по добротѣ, отъ 22 до 44 процентовъ дешевле. Мадрасскій сахаръ, потребляемый низшимъ классомъ народа, стоитъ теперь вмѣсто 6, только 3½ пенса.

— Въ полученныхъ съ острова Цейлона письмахъ увѣдомляютъ, что лордъ Станлей предписалъ тамошнимъ чиновникамъ продать, въ теченіе года, принадлежащія имъ плантаціи Полагаютъ, что распоряженіе сіе сдѣлано для обезпеченія частныхъ плантаторовъ отъ опаснаго совмѣстничества съ чиновниками.

— На дняхъ открыта здѣсь ежегодная выставка произведеній англійскихъ художниковъ живописи и ваянія; она вмѣщаетъ въ себѣ 861 картину, и 21 произведеніе рѣзца

— Третьяго дня снова прибыли въ Портсмутъ одиннадцать Индѣйцевъ, принадлежащихъ къ Сѣверо-Американскимъ племенамъ Криппева и Дивеганъ, обитающимъ въ 1,500 англійскихъ миль отъ Нью Іорка. Всѣ они молоды, высокаго роста, и имѣютъ, по обыкновенію Индѣйцевъ, поэтическая названія, какъ то: Громовая птица, король львовъ, и проч.

1 *Апрѣля.*

Вчерашнее засѣданіе нижней палаты, первое послѣ Свѣтлаго Христова Воскресенія, достойно общаго замѣчанія, по отступленію, которое сдѣлали начальники оппозиціонной партіи, отъ главнаго предмета преній, касательно вопроса о торговлѣ Неграми и внѣшнихъ отношеній правительства. Г-нъ Корры вновь назначенный секретарь адмиралтейства, представилъ проектъ объ открытіи кредита на содержаніе усиленныхъ экипажей кораблей, простирающихся до 40,000 чел. матросовъ; это подало поводъ коммодору сэръ Чарльсу Непиру обвинять морское министерство въ небреженіи о флотѣ, но обвиненіе это было опровергаемо г-мъ Кокборномъ. Этимъ обстоятельствомъ воспользовались лорды Пальмерстонъ и Россель и, приступивъ къ разсмотрѣнію внѣшней политики министерства, признали ее слабою, въ отношеніи введенія закона объ осмотрѣ кораблей и торговлѣ Неграми. Упреки одного и другаго опровергалъ сэръ Робертъ Пиль, и предложеніе г-на Корры принято. Въ началѣ засѣданія, лордъ Джонъ Россель объявилъ, что въ будущую Пятницу представитъ на разсмотрѣніе статью рѣчи президента Полка, при вступленіи его въ должность, касательно страны Орегонъ.

— Здѣсь получено слѣдующее извѣстіе изъ Буэносъ-Айреса отъ 16 го Января: Закрытіе гавани Монтевидео перешло въ совершенную блокаду, для всѣхъ иностранныхъ кораблей.

— На дняхъ въ Сундерлендѣ, спущено съ верфи новое торговое судно, которое наименовано Полкою, (по имени танца).

— Изъ Гампшира сообщаютъ, что на обѣдѣ въ Викамѣ, гдѣ собраніе по большей части состояло изъ земледѣльцевъ, на предложенный въ честь Сэръ Роберта Пиля заздравный тостъ, отвѣчали, что никто бокала не поднесетъ къ устамъ. Еще хуже выразили свое неблагорасположеніе къ г-ну Пилю владѣтели земель во время пиршества въ Ботлей, гдѣ предложенный въ честь его тостъ принятъ былъ со свистомъ, и шиканьемъ.

— На дняхъ скончались здѣсь два генерала, Ветераны арміи: Сэръ Робертъ Клейтонъ и Сэръ Чарльсъ Уаль. Сей послѣдній принадлежалъ къ числу защитниковъ Гибралтара, подъ предводительствомъ генерала Эліота.

---

mi i napisami. Pomiędzy obecnymi uważane znanego P. Smith O'Brien, Prezesa 82-go klubu, równie jak wielu innych członków tegoż klubu. O'Connel miał długą, dość umiarkowaną mowę, w której zachęcał do Repealu.

— Rząd kazał wzmocnić zamek Enniskillen w Irlandyi, i postawić go w stanie obronnym Z Dublinu przesłano już do tego zamku cztéry działa 24 funtowe i znaczne zapasy prochu.

— Londyn i inne miasta handlowe doznały już błogich skutków zniżenia ceł od cukru; wielu bowiem kupców korzennych sprzedaje ten towar stosownie do gatunku, o 22 do 42 procentu taniéj. Cukier z Madras, tak użyteczny dla klass wyrobniczych, zamiast 6 pensów kosztuje teraz 3½.

— Według listów otrzymanych z wyspy Cejlon, Lord Stanley miał posłać rozkaz wszystkim tamecznym urzędnikom cywilnym, aby w przeciągu 12 miesięcy wyprzedali swoje plantacye. Sądzą, że Minister wydał ten rozkaz w interessie plantatorów, dla zabezpieczenia ich od zbyt niebezpiecznego dla nich spółubiegania się z urzędnikami.

— Przed kilku dniami otworzoną została doroczna wystawa towarzystwa angielskich mistrzów malarstwa i snycerstwa, składająca się z 861 obrazów i 21 dzieł dłota.

— Onegdaj znowu przybyło do Portsmouth jedenastu Indyan z północno-amerykańskich pokoleń, zwanych: Crippewa i Divehan, których siedziby są oddalone o 1,500 mil angielskich od Nowego Yorku. Mają to być ludzie młodzi, pięknego wzrostu, a ich nazwiska, jak zwykle Indyan, mają poetyczne znaczenia, jako to: ptak grzmotu, król lwów, i t. p.

Dnia 1 *kwietnia.*

Wczorajsze posiedzenie Izby Niższéj, piérwsze po feryach, Wielkanocnych, godne jest zwłaszcza uwagi, z powodu zboczenia, jakie uczynili przywodzcy opozycyi, od głównego przedmiotu rozpraw, do kwestyi handlu niewolnikami i zewnętrznych stosunków rządu. Nowy sekretarz admiralicyi P. Corry, przedstawił wniosek o udzielenie kredytu, potrzebnego na utrzymanie wzmocnionych osad okrętowych, wynoszących do 40,000 majtków. To wywołało ze strony kommodora Sir Charles Napier zażalenia, na zaniedbanie marynarki, który-to jednak zarzut odparty został przez P. Cockburn. Téj okoliczności użyli Lordowie Palmerston i Russel na roztrząsanie zagranicznéj polityki ministerstwa, którą za słabą uznali, i na wprowadzenie kwestyi o prawie rewizyi i handlu niewolnikami. Zarzuty tak jednego, jak i drugiego, odparł Sir R. Peel, a wniosek P. Corry został przyjęty. Na początku posiedzenia, Lord J. Russel oświadczył, że w nadchodzący Piątek wprowadzi pod rozprawy Izby paragraf z mowy Prezydenta Polk, tyczący się ziemi Oregon.

— Otrzymano tu wiadomości, datowane 16-go stycznia z Buenos-Aryres, donoszące, że dotychczasowe zamknięcie portu Montevideo, zamienione zostało w zupełną blokadę dla okrętów wszelkich narodów.

— W Sunderland spuszczono w tych dniach z warsztatu nowy okręt handlowy, któremu na chrzcie nadano imię *Polka* (od tańca).

— Donoszą z Hampshire, że przy obiedzie w Wickham, gdzie towarzystwo składało się po większéj części z rolników, na toast wzniesiony dla P. Peel, odpowiedziano tém, iż nikt nawet szklanki do ust nie podniósł. Jeszcze gorzéj objawili swą niechęć ku P. Peel właściciele ziemscy przy obiedzie w Botley, gdzie toast dla niego wzniesiony, przyjęty był gwizdaniem i sykaniem.

— W tych dniach umarli tu dwaj Jenerałowie, weterani armii: Sir Robert Clayton i Sir Charles Wale; ostatni należał do obrońców Gibraltaru pod Jenerałem Elliot.

Германія.

Дрезденъ, 5 *Апрѣля.*

Уже пятый день, какъ Эльба постоянно упадетъ и почти уже вошла въ свои берега. Мостъ поврежденъ гораздо меньше, чѣмъ опасались; даже проѣздъ по оному въ легкихъ экипажахъ дозволенъ. До сихъ поръ не слышно, чтобы въ здѣшнемъ краѣ, отъ наводненія кто либо лишился жизни; для облегченія пострадавшихъ, повсюду собираютъ добровольныя приношенія.

Могунцій, 31 *Марта.*

Сегодня по-полудни вода упала на 3 вершка; надѣются, что она упадетъ и больше, ибо изъ Вормса и Мангейма получены извѣстія, что и тамъ вода постоянно уменьшается. Сегодня по-утру вода была выше, чѣмъ въ 1824 г., и только на полтора фута ниже, чѣмъ въ 1784 г., когда было самое большое наводненіе, какое помнятъ.

Бельгія.

Брюссель, 30 *Марта.*

Преніа французскихъ палатъ о торговомъ трактатѣ, заключенномъ съ Бельгіею въ 1842 г., и неосновательные упреки Г. Летибудуа и прочихъ, а равно низкая тактика французскаго министра иностранныхъ дѣлъ, приняты здѣсь съ негодованіемъ. Въ особенности возстаютъ противъ г-на Гизо, который взялся всѣми силами защищать бельгійскій трактатъ однако не исполнилъ своего обѣщанія.

— Въ бельгійскомъ Мониторѣ помѣщено статистическое извѣстіе о внѣшней торговлѣ за 1844 г. Она чрезвычайно выгодна для Бельгіи, и прошедшій годъ должно считать особенно выгоднымъ для бельгійской торговли, со времени революціи. Ввозъ простирается на 306½ милліоновъ; потребленіе на 219 4/10 милліона; увеличеніе ввоза въ сравненіи съ 1843 годомъ, составляетъ 12 милліоновъ; что же касается до вывоза вообще, то онъ увеличился съ 222 милліоновъ до 283; въ томъ числѣ вывозъ дѣйствительно бельгійскихъ предметовъ увеличился то-же отъ 156 до 190 милліоновъ. Транзитная торговля удвоилась, если взять среднее число послѣднихъ пяти лѣтъ. Однако же Бельгія понесла большую потерю отъ изданія закона объ сахарѣ, который уничтожилъ болѣе 30 сахарныхъ заводовъ. Вывозъ рафинованнаго сахара уменьшился съ 1843 г., съ 12 8/10 милліоновъ на 7 3/10; это есть лучшее доказательство несоотвѣтственности сего закона, удержавшагося по сіе время, не смотря на настаиванія Антверпена и Гента.

Швейцарія.

Цурихъ, 20-*го Марта.*

Сегодня послѣдовало закрытіе чрезвычайнаго сейма. По прочтеніи протола, нѣкоторые небалотировавшіе кантоны, присоединились къ проекту коммиссіи относительно вольныхъ отрядовъ; такимъ образомъ образовавшееся большинство 13 голосовъ, придало всѣмъ статьямъ сего проекта силу сеймовыхъ постановленій. Президентъ простился съ собраніемъ рѣчью, коею приглашалъ Кантоны къ соблюденію порядка и спокойствія; при чемъ объявилъ Штатамъ, что имъ получена на дняхъ отъ австрійскаго посланника депеша князя Меттерника относительно швейцарскихъ дѣлъ, во всемъ согласная, по содержанію, съ нотами другихъ державъ, которую обѣщалъ препроводить въ копіи ко всѣмъ кантоннымъ управленіямъ.

— Большая часть иностранныхъ посланниковъ оставила уже Цурихъ; только прусскій посланникъ намѣренъ остаться здѣсь на всегда.

— Извѣстія изъ аргаусскаго кантона сообщаютъ о дѣятельномъ тамъ вооруженіи вольныхъ отрядовъ, съ цѣлію возобновить нападеніе на люцернскій кантонъ. Въ вольныхъ отрядахъ находится отъ 1,000—1,200 чел., имѣющихъ достаточное вооруженіе; они надѣются также имѣть въ своемъ распоряженіи 30 орудій находящихся въ Арбургѣ. Мѣстное правительство предпринимаетъ дѣятельныя мѣры, чтобы воспрепятствовать сему намѣренію, изъ всего однако же можно предполагать, что оно не успѣетъ въ этомъ по малозначительности военныхъ силъ.

Niemcy.

Drezno, 5 *kwietnia.*

Od pięciu dni Elba ciągle spada, i prawie już znowu wróciła w swoje koryto. Uszkodzenia mostu okazują się mniéj znaczne niż się obawiano, a nawet przejazd przezeń dozwolony został dla lżejszych powozów. Nie słychać dotąd, aby przez ostatni wylew gdziekolwiek w naszym kraju ludzie postradali życie. Dla przyniesienia biedniejszym ulgi w poniesionych stratach, zewsząd zbierają składki.

Moguncya, 31 *marca.*

Od dzisiejszego południa woda spadła o trzy cale; spodziewają się że i daléj opadnie, gdyż z Worms i Mannheim odebrano wiadomość że i tam ciągle woda jest mniejszą. Przed południem dzisiaj wysokość wody przechodziła wylew r 1824 i tylko o półtrzeciéj stopy była niższą od wylewu 1784 roku, największego jaki pamiętają od wieków.

Belgia.

Bruxella, 30 *marca.*

Rozprawy Izb francuzkich nad układem handlowym z Belgią, zawartym w 1842 roku, bezzasadne zarzuty P. Lestiboudois i innych, oraz nizką taktykę francuzkiego Ministra spraw zagranicznych, przyjęto tu z oburzeniem. Szczególniéj powstają na P. Guizot, który przyrzekł bronić silnie traktat Belgijski, a jednak tak źle wywiązał się z swego przyrzeczenia.

— Monitor Belgijski ogłosił przed kilku dniami statystykę handlu zagranicznego z 1844 roku. Jest ona nader korzystną dla Belgii, a rok ten musi być uważany za najpomyślniejszy dla handlu Belgijskiego, od czasu rewolucyi. Przywóz wynosi 306½ miliona, konsumcya 219 4/10 miliona; podwyższenie przywozu w porównaniu z rokiem 1843 daje 12 milionów; co zaś do wywozu w ogólności, ten wzrósł z 222 milionów do 283, pomiędzy któremi wywóz istotnych Belgijskich artykułów powiększył się także z 156 na 190 milionów. Handel transitowy podwoił się, jeżeli będziemy go uważali w przeciągu pięciu lat ubiegłych. Jednakże Belgia znaczną stratę poniosła przez prawo cukrowe, które zniszczyło więcéj jak 30 rafineryj. Wywóz cukru rafinowanego zniżył się od 1843 roku z 12 8/10 na 7 3/10 miliona. Jest to oczywisty dowód niedogodności tego prawa, utrzymywanego dotychczas, pomimo przeciwnych nalegań Antwerpii i Gandawy.

Szwajcarya.

Zurich, 20 *marca.*

Dzisiaj nastąpiło zamknięcie nadzwyczajnego Sejmu. Po odczytaniu protokołu jego działań, kilka Kantonów, które wczoraj wstrzymały się od głosowania, przystąpiły do projektu Komissyi względem wolnych oddziałów, przez co utworzona większość 13 głosów, nadała wszystkim jego artykułom moc postanowień Sejmowych. Prezydent pożegnał zgromadzenie mową, upominającą Kantony do zachowania porządku i zgody, oraz oznajmił Stanom, iż otrzymał właśnie od Posła austryackiego, depeszę Xięcia Metternicha w rzeczy interessów Szwajcarskich, zgodną w treści z notami innych mocarstw, którą obiecał udzielić na piśmie rządom wszystkich Kantonów w szczególności.

— Większa część zagranicznych Posłów opuściła już Zurich; tylko Poseł pruski, Hr. Wylich i Lottum, ma tu stałe obrać mieszkanie.

— Wiadomości z Kantonu Argowii donoszą o czynném tamże uzbrajaniu się wolnych oddziałów, w celu uderzenia znowu na Kanton Lucerny. Liczba ich wynosi 1,000—1,200 ludzi, opatrzonych dostatecznie w broń; przytém spodziewają się mieć do swego rozrządzenia 38 dział znajdujących się w twierdzy Aarburgu. Rząd miejscowy przedsiębierze czynne środki, aby temu zamiarowi przeszkodzić; wszystko jednak zdaje się wróżyć, iż nie będzie miał ku temu dość mocy.

28 Марта.

Вчера прибыли въ Цурихъ два члена правительственнаго люцернскаго совѣта, съ просьбою къ правящему кантону, чтобы по силѣ предоставленной ему власти онъ принялъ мѣры къ предотвращенію междоусобной войны, съ объявленіемъ при томъ, что въ случаѣ, если это не получитъ желаемаго успѣха, люцернскій кантонъ не взирая ни на какія отношенія, употребитъ право справедливой защиты, и нападеніе отразитъ силою. Правящій кантонъ препроводилъ это объявленіе люцернскихъ депутатовъ къ аргаусскому правительству, и сдѣлалъ съ своей стороны распоряженіе, чтобы союзныя войска кантоновъ: цирихскаго, бернскаго, сенъ-галенскаго, тургаусскаго шафгаузенскаго, аппенцельскаго и гларусскаго, выступили, для защиты люцернскаго кантона. Войска эти будутъ состоять изъ двухъ дивизій, каждая въ двѣ бригады, и находиться подъ начальствомъ полковника Доната. Сверхъ сего правящій кантонъ разослалъ циркулярное предписаніе ко всѣмъ кантонамъ, чтобы снова прибыли депутаты на сеймъ, съ цѣлію, какъ объясняетъ, поддержать внутреннее спокойствіе, подавить междоусобую войну и заставить разойтись образующіеся снова вольные отряды; все это должно возымѣтъ свое дѣйствіе согласно общему постановленію Сейма.

Ааргау, 31 Марта.

Вчерашняго числа люцернскіе выходцы, въ челѣ многочисленныхъ вольныхъ отрядовъ, ворвались въ люцернскій кантонъ. Общее число ихъ состоитъ изъ 3—4,500 чел, между коими находится по крайней мѣрѣ 2 000 хорошо вооруженныхъ егерей. Они имѣютъ также достаточное количество пушекъ, частію доставленныхъ изъ бернскаго кантона, частію же насильно взятыхъ изъ листальскаго арсенала и аарбургской крѣпости. Въ Люцернѣ все приготовлено къ сильному сопротивленію. Ежеминутно ожидаютъ извѣстій съ поля военныхъ дѣйствій.

Испанія.

Мадритъ, 18 Марта

Предложенный правительствомъ проектъ закона, относительно возвращенія бѣлому духовенству непроданныхъ доселѣ церковныхъ имуществъ, принятъ вчера конгрессомъ большинствомъ 126 голосовъ противъ 16.

— Обнаруженный въ Витторіи заговоръ имѣлъ ту цѣль, чтобы овладѣть этою крѣпостію и Санъ-Себастіаномъ, куда Эспартеро долженъ былъ прибыть изъ Англіи и снова объявить себя Регентомъ.

24 Марта

Обычное на Страстной недѣлѣ богослуженіе совершилось здѣсь, въ нынѣшнемъ году, съ большимъ благолѣпіемъ. Вообще замѣтно было, что духовенство съ особеннымъ усердіемъ исполняло свои обязанности. Королева и весь королевскій дворъ подавали примѣръ истиннаго благочестія. Въ Великій четвертокъ, Королева совершила обрядъ омовенія ногъ 12-ти старцамъ и столькимъ же престарѣлымъ женщинамъ, коимъ потомъ прислуживала во время обѣденнаго стола, въ присутствіи вельможъ, министровъ и чужестранныхъ посланниковъ. Въ Пятницу, не взирая на ненастную и холодную погоду, посѣщала пѣшкомъ, вмѣстѣ съ родительницею своею гробы въ 7-ти церквахъ, въ предшествіи индѣйскаго патріарха, и въ сопровожденіи вельможъ, министровъ, генераловъ и всего двора, въ парадныхъ мундирахъ. По возвращеніи своемъ долго еще молилась въ дворцовой церкви, и помиловала 6-ти преступниковъ приговоренныхъ къ смертной казни.

— Слышно, что Инфантъ-Донъ Францискъ де Паула намѣренъ жениться на родной сестрѣ покойной своей супруги.

— Коммиссія сената, коей предоставлено представить докладъ касательно возвращенія духовенству непроданныхъ доселѣ имѣній, состоитъ изъ слѣдующихъ членовъ, какъ то: Гг. Гарели, Рюиза де ла Вега, Олавaріета, герцога Фріаса и герцога Горъ. Положеніе коммиссіи, согласно съ предложеніемъ правительства будетъ разсмотрѣно на этой недѣлѣ.

Dnia 28 marca.

Wczoraj przybyli do Zurich dwaj członkowie Rady rządowéj z Lucerny, z prośbą do rządzącego Kantonu, aby władzą sobie służącą, usiłował zapobiedz wybuchowi wojny domowéj; a razem też z oświadczeniem, że w razie, gdy to nie pomoże, Kanton Lucerny, z pominieniem wszystkich innych względów, użyje praw słusznéj obrony, i napaść siłą odeprze. Kanton rządzący przesłał to oświadczenie Posłów z Lucerny do kantonalnego rządu w Argowii, i wydał ze swojéj strony rozporządzenia, aby wojska związkowe z Kantonów: Zurich, Bern St. Gallen, Turgowii, (Thurgau), Szaffhuzy, Appenzell i Glarus, stanęły natychmiast pod bronią, dla obrony Kantonu Lucerny. Wojska te składać mają dwie dywizye, każda o dwóch brygadach, i zostawać pod naczelném dowództwem Półkownika Donats, z Kantonu Gryzonów. Nadto Kanton rządzący posłał okolnik do wszystkich Kantonów, zwołujący na nowo zgromadzenie Sejmu, w celu, jak się wyraża, utrzymania wewnętrznego pokoju, poskromienia wojny domowéj, i rozbrojenia tworzących się na nowo wolnych oddziałów, co wszystko ma zależeć od wspólnych postanowień Sejmu.

Aarau, 31 marca.

Dnia wczorajszego wychodzcy Lucernscy, na czele licznych wolnych oddziałów, wtargnęli do Kantonu Lucerny. Ogólna ich siła wynosi od 3—4 500 ludzi, między któremi, jest najmniéj 2 000 dobrze uzbrojonych strzelców. Mają także dostateczną liczbę dział, częścią sprowadzonych z Kantonu Bern, częścią zabranych gwałtem z arsenału w Liestal i z twierdzy Aarburgskiéj. W Lucernie wszystko jest przygotowane do silnego oporu. Co chwila oczekujemy wiadomości z pola działań wojennych.

Hiszpania.

Madryt, 18 marca

Wniesiony przez rząd projekt do prawa, o zwróceniu duchowieństwu świeckiemu nieprzedanych dotąd dóbr kościelnych, przyjęty został wczoraj przez Kongress 126 głosami przeciw 16.

— Sprzysiężenie się w Wittoryi miało na celu, opanować tę twierdzę i San Sebastian, gdzie Espartero miał przybyć z Anglii i znowu ogłosić się Rejentem.

Dnia 24 marca.

Uroczystości kościelne wielkotygodniowe odbyły się w tym roku z nadzwyczajną okazałością; widać było, że w duchowieństwie odżył dawny zapał dla wiary, a rodzina Królewska i dwór cały odznaczały się gorącém nabożeństwem. W wielki Czwartek, Królowa umywała sama nogi 12 ubogim starcom i tyluż ubogim kobiétom, którym potém usługiwała u stołu, w obecności Grandow, Ministrów i Posłów zagranicznych. W Piątek, pomimo słoty i zimna, odwiedzała pieszo, wraz z matką, groby w 7 miu kościołach, mając przy sobie Patryarchę Indyjskiego, za sobą zaś wszystkich Grandów, Ministrów, Jenerałów i cały dwór w strojach galowych. Za powrótem modliła się jeszcze długo w kaplicy zamkowéj, i ułaskawiła 6 skazanych na śmierć winowajców.

— Jak słychać, Infant Don Francisko de Paula stara się teraz o rękę najmłódszéj siostry swojéj zmarłéj małżonki.

— Komissya Senatu, któréj poruczono sprawozdanie względem zwrócenia duchowieństwu dóbr dotąd nierozprzedanych, składa się z PP. Gareli, Ruiz de la Vega, Olavarrieta, Xięcia Frias i Xięcia Gor. Zdanie téj Kommissyi, zgodne z wnioskiem rządu, będzie roztrząsane w końcu bieżącego tygodnia.

Турція.

Константинополь, 10 Марта.

На сихъ дняхъ Эмиръ-Эминъ сынъ Эмира Бешира объявилъ Портѣ, что онъ и все семейство его признаютъ исламизмъ и желаютъ навсегда сохранить эту вѣру, хотя обстоятельства принуждали ихъ по наружности соблюдать обряды христіанской религіи. Извѣстно, что семейство бывшихъ горныхъ князей живетъ постоянно въ Константинополѣ и имѣетъ свой дворъ въ предмѣстіи Саматія; при вторичныхъ совѣщаніяхъ объ участи жителей Ливана, они надѣялись, что по посредничеству Франціи получатъ управленіе въ горахъ, но теперь, увидѣвъ что это кончилось ничѣмъ, обращаются къ Портѣ, чтобы получить какое либо участіе въ правленіи, при ея покровительствѣ.

— Порта назначила особый совѣтъ, состоящій изъ отличнѣйшихъ ученыхъ, политиковъ, военныхъ и гражданскихъ чиновниковъ, которому предоставлено составить проектъ улучшенія народнаго воспитанія и преобразованія учебныхъ заведеній. Предсѣдателемъ сего совѣта назначенъ Абд-эль-Кадеръ-Бей, одинъ изъ верховныхъ улемовъ.

— Въ турецкой правительственной газетѣ напечатано объявленіе Порты отъ 24-го Февраля, съ приглашеніемъ въ столицу депутатовъ провинцій для общихъ совѣщаній по дѣламъ земледѣлія и торговли.

Сѣв. Амер. Соед. Штаты.

Новый президентъ Соединенныхъ Штатовъ, Джемсъ Ноксъ Полкъ, торжественно вступилъ въ сію должность въ Вашингтонѣ, и 4 с. м., въ присутствіи многихъ тысячъ народа, исполнилъ установленную присягу. Церемонія сія происходила при колокольномъ звонѣ и пушечной пальбѣ, въ присутствіи государственныхъ чиновъ и представителей народа. Въ городѣ раздавались радостныя восклицанія. Г-нъ Полкъ, при стеченіи 25 или 30 тысячъ жителей, прочелъ свой адрессъ, въ которомъ изложилъ правила, коими намѣренъ руководствоваться въ управленіи краемъ. Адрессъ сей снискалъ одобреніе умѣренныхъ членовъ всѣхъ партій; но, кажется, что Г. Полкъ не избѣгнетъ сильнаго противодѣйствія со стороны приверженцевъ г-на Кальгоуна.

— Сколько извѣстно, новый кабинетъ г-на Полка будутъ составлять слѣдующія лица: г-нъ Бухананъ статсъ-секретарь, г-нъ Валькеръ секретарь финансовъ, г-нъ Бомкрофтъ секретарь флота, г-нъ Марси военный секретарь, г-нъ Ковнъ Джонсонъ генералъ-почтмейстеръ, и г-нъ Масонъ генеральный прокуроръ.

— 208 малыхъ судовъ подверглись крушенію, въ продолженіе послѣднихъ 12 мѣсяцевъ, при берегахъ Соединенныхъ Штатовъ; 20-ти еще недостаетъ и донынѣ, а множество остатковъ замѣченныхъ на морѣ, свидѣтельствуетъ о новыхъ крушеніяхъ, о коихъ нѣтъ еще никакихъ достовѣрныхъ извѣстій. Исчислено, что въ послѣднія лѣта ежегодно погибало на морѣ по 700 чел. американскихъ уроженцевъ, изъ общаго числа 140,000 матросовъ, и 2,000 чел. изъ Англіи, которая имѣетъ 290,000 матросовъ. Въ Форуштаблскомъ графствѣ, что въ Массачусетской землѣ, проживало недавно 934 вдовы послѣ погибшихъ на морѣ матросовъ. Два пакетбота: *United Staates* и *Англія*, отправившіеся въ Ноябрѣ и Декабрѣ изъ Ливерпуля въ Нью-Іоркъ, по послѣднимъ извѣстіямъ, вовсе не прибыли въ Соединенные Штаты, и потому ихъ должно считать погибшими. На судахъ этихъ находились, вмѣстѣ съ экипажемъ, 163 пассажира, по большей части ирландскіе выходцы.

Turcya.

Konstantynopol, 10 *marca*.

Emir Emin, syn Emira Beszyr, udał się przed kilku dniami do wysokiéj Porty, gdzie złożył oświadczenie, że i on, i cała rodzina Szahabów, byli zawsze muzułmanami, i w tém wyznaniu pozostawać pragną. Wprawdzie okoliczności zmuszały ich wykonywać powierzchownie przepisy religii chrześciańskiéj, jednak w gruncie byli zawsze muzułmanami. Wiadomo, że rodzina byłych Xiążąt góralskich mieszka ciągle w Stambule i ma swój pałac na przedmieściu Samatia; przy powtórnych naradach nad losem mieszkańców Libanu, miała nadzieję otrzymać zarząd gór, za pośrednictwem Francyi, lecz widząc, że wszystko to spełzło na niczém, udaje się teraz pod opiekę Porty, aby od niéj coś może wyjednać.

— Porta mianowała oddzielną Radę ze znakomitszych uczonych, polityków, wojskowych i urzędników złożoną, które zająć się ma ułożeniem planu do udoskonalenia wychowania narodowego i reorganizacyi szkół. Prezesem téj Rady jest Abd-el-Kader Bej, jeden z wyższych Ulemów.

— Turecka gazeta rządowa zawiera, datowane 24 lutego ogłoszenie Porty, zwołujące Deputowanych prowincyonalnych na wspolną naradę w interessach rolnictwa i handlu.

Stany-Zjednoczone Ameryki Północnej

Nowo obrany Prezydent Stanów Zjednoczonych, James Knox Polk, został d. 4 go b. m. uroczyście instalowany w Washingtonie i złożył, w obec kilku tysięcy ludu, zwykłą na ten urząd przysięgę. Obrzęd ten odbył się przy odgłosie dzwonów i huku dział, w obecności urzędników państwa i Reprezentantów ludu. Stolica brzmiała okrzykami radości. P. Polk w obec 25 do 30,000 słuchaczy, odczytał swój adres wstępny, w którym rozwinął obszernie zasady przyszłego swego zarządu. Adres ten zadowolił umiarkowanych wszystkich stronnictw; zdaje się jednak, że P. Polk znajdzie silną oppozycyą w przyjaciołach P. Calhoun.

— Nowy gabinet P. Polk, o ile jest wiadomo, składać się będzie z następujących członków: P. Buchanan sekretarza stanu; P. Walker sekretarza skarbu; P. Bomcroft, sekretarza marynarki; P. Marcy, sekretarza wojny; P. Cown Johnson, poczmistrza jeneralnego, i P. Mason, jeneralnego prokuratora.

— 208 okrętów mniejszych rozbiło się w ostatnich 12 miesiącach przy brzegach Stanów-Zjednoczonych; 20 jeszcze teraz brakuje, a mnóstwo rozbitych szczątków, które widziano na morzu, świadczą o nowych rozbiciach, o których żadnéj pewnéj niema wiadomości. Obliczono, że w ostatnich latach, ginęło corocznie na morzu 700 ludzi, obywateli Stanów-Zjednoczonych, z ogólnéj liczby 140,000 marynarzy; a 2,000 ludzi z Anglii, która ma 290,000 marynarzy. W hrabstwie Varnstable, kraju Massachusset, mieszkało niedawno 934 wdów, po zginionych na morzu majtkach. Dwa statki pocztowe *United Staates* i *Anglia*, wysłane w Listopadzie i Grudniu z Liverpoolu do New-Yorku, według ostatnich wiadomości, nie przybyły wcale do Stanów-Zjednoczonych i dla tego trzeba je już uważać za zginione. Na pokładzie obu tych okrętów znajdowało się, łącznie z osadą 163 osób, po większéj części wychodźców irlandzkich.

ВИЛЬНА, въ Тип. Ѳ. Глюксберга— Печ. позвол. 10 го Апрѣля 1845 г. Испр. долж. Ценз. и Кав. *А. Мухинъ*.